

РОБЪРТ ШЕКЛИ СЧЕТОВОДИТЕЛЯТ

Превод от английски: Лиляна Георгиева, 1986

chitanka.info

Мистър Дий седеше в голямото кресло, отпуснал колана си, разтворил вестника на скута си. Мирно пушеше лулата си и размишляваше колко чудесен е светът. Днес бе продал два амулета и един любовен еликсир, жена му се щураше из кухнята и приготвяше нещо вкусно за ядене; а и лулата му теглеше хубаво. С доволна въздишка мистър Дий се прозя и се протегна.

Мортън, деветгодишният му син, прекоси стаята забързан, натоварен с книги.

— Как мина днес училището? — обади се мистър Дий.

— Добре — рече момчето, позабави крачка, но продължи към своята стая.

— Какво носиш? — попита мистър Дий и посочи голямата купчина книги в ръцете на сина си.

— Ами още някои неща по счетоводство — отвърна Мортън, без да гледа баща си и забърза към стаята си.

Мистър Дий поклати глава. Кой знае как, момчето си бе втълпило, че иска да стане счетоводител. Счетоводител! Наистина сметките много му вървяха, но Мортън ще трябва да забрави тези глупости. Очакваха го по-славни дела.

На вратата се позвъни.

Мистър Дий пристегна колана си, набързо напъха ризата в панталона и отвори входната врата. Пред него стоеше мис Грийб, учителката на неговия син.

— Заповядайте, мис Грийб — каза Дий. — С какво да ви почерпя?

— Нямам време — отговори мис Грийб.

Стоеше на вратата с ръце на кръста. Със сивата си чорлава коса, с мършавото си лице с дълъг нос и зачервени сълзящи очи приличаше на същинска вещица. И така трябваше да бъде, защото мис Грийб си беше вещица.

— Дойдох да поговоря с вас за сина ви — каза тя.

В този момент от кухнята изскочи мисис Дий, като бършеше ръце в престилката си.

— Дано не е бил непослушен — каза тя разтревожена.

Мис Грийб подсмръкна злокобно.

— Днес правиха годишното си класно. Вашият син се провали позорно.

— Олеле — каза мисис Дий. — Пролет е. Може би...

— Пролетта няма нищо общо с това — отговори мис Грийб. — Миналата седмица им дадох най-важните заклинания на Кордус, първа част. Знаете ги те колко са лесни. Той не научи нито едно.

— Хм — късо отвърна мистър Дий.

— По биология няма ни най-малка представа кои са основните магьосни билки. Ни най-малка.

— Това е немислимо — рече мистър Дий.

Мис Грийб се изсмя кисело.

— При това е забравил цялата тайна азбука, която учихме в трети клас. Забравил е формулата за предотвратяване на злини, забравил е имената на деветдесет и деветте второстепенни дяволи от Третия кръг, забравил е и малкото, което знаеше по география на Голямата преизподня. Нещо повече, той и не желае да учи.

Мистър и мисис Дий се спогледаха мълком. Това наистина бе много сериозно. В известни граници хлапашката небрежност е допустима; дори се поощрява, понеже говори за наличието на характер. Но едно дете трябва да научи най-основното, ако изобщо храни надеждата да стане истински магьосник.

— Ще ви кажа направо — рече мис Грийб. — Да беше едно време, щях да го скъсам, без окото ми да мигне. Но останахме толкова малко.

Мистър Дий тъжно кимна. Магьосничеството неизменно западаше от век на век. Някогашните семейства измираха, биваха погубвани от зли сили или пък ставаха учени. А вятърничавата общественост не проявяваше никакъв интерес към магиите и заклинанията от древни времена.

Днес само шепа пръснати по света посветени владееха нявгашното знание, опазваха го и го преподаваха в частни училища като това на мис Грийб за децата на магьосниците. То бе тяхно наследство, техен свещен дълг.

— Всичко идва от това глупаво счетоводно дело — каза мис Грийб. — Не знам как така си го е вгълпил. — Тя впери обвинителен поглед в мистър Дий. — И не знам защо не е било пресечено в зародиш.

Мистър Дий усети, че лицето му пламва.

— Но знам едно. Не си ли избие това от главата, Мортън няма да се заеме с магия сериозно.

Мистър Дий отмести поглед от зачервените очи на вещицата. Вината бе негова. Не биваше да донася в къщи онази играчка сметачната машина. И щом видя за пръв път Мортън да играе на двойно счетоводство, трябваше да му изгори счетоводната книга.

Ала откъде да знае, че това ще се превърне в идея фикс? Мисис Дий оправи престилката си и каза:

— Мис Грийб, знаете, че се ползвате с пълното ни доверие. Вие какво предлагате?

— Всичко, което мога да направя, аз вече направих — отвърна мис Грийб. — Единственото, което остава е, да се извика Боарбас, духът-страшилище за децата. А това, естествено, зависи от вас.

— О, засега не смятам, че е чак толкова сериозно — бързо каза мистър Дий. — Да се извика Боарбас е много сериозна мярка.

— Казах вече: това зависи от вас — отговори мис Грийб. — Извикайте Боарбас или не го викайте — както намерите за добре. Както вървят нещата в момента, синът ви никога няма да стане магьосник.

Тя се обърна и понечи да си тръгне.

— Няма ли да пийнете чаша чай? — побърза да каже мисис Дий.

— Не, трябва да присъствувам на сбор на вещиците в Цинцинати — рече мис Грийб и изчезна в облак от оранжев пушек.

Мистър Дий помахна с ръце да разсее пушека и затвори вратата.

— Пфу! — рече той. — Просто да не повярваш, че някой все още ползува неароматизирана разновидност.

— Тя си е старомодна — измърмори мисис Дий.

Стояха до вратата и мълчаха. Мистър Дий едва сега започна да усеща шока истински. Не можеше да повярва, че неговият син, неговата собствена плът и кръв, не желае да продължи семейната традиция. Не може да бъде!

— След вечеря — каза той най-сетне — ще си поговорим с него по мъжки. Сигурен съм, че няма да стане нужда да се намесват никакви духове.

— Добре — отвърна мисис Дий. — Сигурна съм, че ще накараш това момче да се вразуми.

Тя се усмихна и Дий зърна вдън очите ѝ да притрепва пламъче от нявгашната чародейна светлинка.

— Печеното! — неочаквано изхълца мисис Дий и чародейната светлинка изгасна. Тя забърза към кухнята.

Обедът премина в униние. Мортън знаеше, че е идвала мис Грийб и ядеше, гузно смълчан, като хвърляше от време на време по някой поглед към баща си. Мистър Дий режеше и разпределяше печеното сърдито смръщен. Мисис Дий дори не се опита да запълни времето с празни приказки.

Като излапа десерта, момчето побърза да се скрие в стаята си.

— Да видим сега — каза мистър Дий на жена си. Той допи кафето си, избърса уста и стана. — Ей сега ще го пообработя. Къде ми е амулетът за убеждаване?

Мисис Дий се замисли за миг. После прекоси стаята и се изправи пред библиотеката.

— Ето го — отговори тя и го извади измежду страниците на роман с ярка корица. — Отбелязвам си с него.

Мистър Дий мушна амулета в джоба си, пое си дълбоко дъх и влезе в стаята на сина си.

Мортън седеше зад бюрото си. Пред него бе сложена тетрадка, нашарена с цифри и дребни ясни знаци. Върху бюрото имаше шест старателно подострени молива, мека гума, сметало и сметачна машина-играчка. Книгите му бяха несигурно закрепени на крайчеца на бюрото; тук бяха „Пари“ от Римраамър, „Упражнения по банково счетоводство“ от Джонсън и Калхун, справочника на Елмън за дипломирани счетоводители на държавна служба и още десетина други.

Мистър Дий бутна настрана куп дрехи и си направи място на леглото.

— Как върви, сине? — попита той с най-мекия тон, на който бе способен.

— Чудесно, татко — отвърна Мортън с готовност. — Стигнах до четвъртата глава на „Основи на счетоводното дело“ и отговорих на всички въпроси...

— Сине — прекъсна го Дий много тихо, — ами уроците ти?

Мортън явно се чувствуваше неудобно и застърга по пода с крака.

— Знаеш, че малко момчета имат възможността да станат магьосници в наше време и в нашия век.

— Да, сър, зная.

Мортън бързо отмести поглед. Каза високо и нервно:

— Но, татко, аз искам да стана счетоводител. Много искам. Татко?

Мистър Дий поклати глава.

— Мортън, в нашето семейство винаги е имало магьосник. От хиляда и осемстотин години насам фамилията Дий винаги се е радвала на известност в средите на владеещите свръхестествени умения.

Мортън все така гледаше през прозореца и стържеше с крака.

— Не искаш да се разочаровам от тебе, нали, сине? — мистър Дий се усмихна тъжно. — Нали знаеш, *счетоводител* може да стане всеки. Но само малцина избраници могат да овладеят черната магия.

Мортън престана да гледа в прозореца. Взе един молив, вторачи се във връхчето му и започна бавно да го върти.

— Какво ще кажеш, момче? Ще се стараеш ли повечко при мис Грийб?

Мортън поклати глава.

Мистър Дий едва сдържа внезапния прилив на гняв. Какво става с тоя амулет за убеждаване? Да не му се е изчерпала силата? Трябваше да го зареди. Все пак продължи:

— Мортън — рече той пресипнало, — аз съм посветен едва във вечер трета категория, нали знаеш. Родителите ми бяха много бедни. Не можах да ме пратят да следвам.

— Зная — отвърна момчето шепнешком.

— Искам ти да имаш всичко, което аз никога не съм имал. — Поклати глава печално. — Трудничко ще бъде. Но с майка ти сме заделили нещичко, а пък останалото все някак ще припечелим.

Мортън хапеше устни и бързо въртеше молива в ръцете си.

— Какво ще кажеш, сине? Нали знаеш, като вечер първа категория няма да ти се налага да работиш в магазин. Можеш да бъдеш пряк заместник на Черния повелител. Пряк заместник! Как мислиш, момче?

За миг му се стори, че синът му се трогна. Устните на Мортън бяха полуотворени, погледът му бе някак подозрително бляскав. После момчето погледна книгите по счетоводно дело, сметалото и сметачната машина.

— Ще стана счетоводител.

— Ще видим! — извика мистър Дий, загубил всякакво търпение. — Няма да станеш счетоводител, хлапако. Ще станеш магьосник. Кое е било хубаво за другите от твоето семейство, кълна се във всичко пъклено, и за тебе ще е хубаво. Пак ще поговорим за това, хлапако.

И той изфуча навън от стаята.

Мортън моментално се зае пак с книгите си по счетоводно дело.

Мистър и мисис Дий седяха един до друг на кушетката, без да разговарят. Мисис Дий старателно навързваше въже за улавяне на вятър, но мислите ѝ бяха другаде. Мистър Дий мрачно се бе втренчил в едно протритото място на килима в хола.

Най-после Дий каза:

— Разглезил съм го. Единственото решение е Боарбас.

— А, не — незабавно откликна мисис Дий. — Толкова малък е още.

— Да не искаш синът ти да стане счетоводител? — горчиво попита мистър Дий. — Да не искаш да израсне драскач на цифри вместо да върши важните дела на Черния повелител?

— Разбира се, че не — отговори мисис Дий. — Но Боарбас...

— Знам. И без това вече се чувствавам убиец.

Помълчаха замислени още известно време. После мисис Дий каза:

— Може дядо му да помогне? Винаги е обичал момчето.

— Може — отвърна замислен мистър Дий. — Но не знам дали да го безпокоим. В края на краищата, станаха вече три години, откак умря старият джентълмен.

— Знам — каза мисис Дий и развърза един погрешно направен възел на въжето за ловене на вятър. — Но друг избор няма: или това, или Боарбас.

Мистър Дий склони. Колкото и да обезпокоят дядото на Мортън, вариантът с Боарбас е къде-къде по-лош. Дий незабавно започна да се подготвя да извика починалия си баща. Донесе буника, стрит рог на еднорог, бучиниш, както и късче зъб от дракон. Сложи ги на килима.

— Къде ми е магическата пръчка? — попита жена си.

— Сложих я в торбата при пръчките за голф — отговори тя.

Мистър Дий намери пръчката си и я размаха над събраните съставки. Измърмори трите думи за освобождаване на духове и изрече името бащино.

В същия миг от килима се издигна струйка пушек.

— Здравей, дядо Дий — каза мисис Дий.

— Татко, съжалявам, че те безпокоя — започна мистър Дий, — но синът ми... твоят внук... отказва да стане магьосник. Искане да става... счетоводител.

Струйката пушек потрепери, после се източи и изписа един знак от тайния език.

— Да — отвърна мистър Дий. — Опитвахме с убеждение. Момчето е непреклонно.

Пушекът отново потрепери и изписа друг знак.

— Предполагам, че това е най-доброто — каза мистър Дий. — Ако го сплашиш веднъж завинаги, ще забрави това глупаво счетоводно дело. Жестоко е — но все пак е за предпочитане пред Боарбас.

Струйката пушек кимна и се понесе към стаята на момчето. Мистър и мисис Дий седнаха на кушетката.

Вратата на стаята на Мортън се отвори с трясък сякаш от някакъв чудовищен вятър. Мортън вдигна поглед, намръщи се и пак зачете.

Струйката пушек се превърна в крилат лъв с опашка на акула. Той нададе страхотен рев, приведе се, озъби се и се приготви за скок.

Мортън го погледна, вдигна и двете си вежди и продължи да записва колонка цифри.

Лъвът се превърна в триглав гуцер, от чиито хълбоци се лееше кръв. Като бълваше огън, гуцерът премина в настъпление срещу момчето.

Мортън приключи със събирането на цифрите от колонката, провери резултата на сметалото и погледна гуцера.

Гущерът изкрещя и се превърна в гигантски писукащ прилеп. Той запърха около главата на момчето, застена и запищя.

Мортън се усмихна и отново се зае с книгите си.

Мистър Дий не можеше да издържа повече.

— По дяволите — крясна той, — не те ли е страх?

— Че защо? — попита Мортън. — Ами че това е дядо.

При тези думи прилепът се разтвори в поясмо от дим. То кимна тъжно на мистър Дий, поклони се на мисис Дий и изчезна.

— Довиждане, дядо — викна Мортън.

Стана и затвори вратата.

— Край — каза мистър Дий. — Момчето е твърде самонадеяно. Налага се да извикаме Боарбас.

— Не! — възрази жена му.

— Тогава какво?

— Просто не знам вече — отвърна мисис Дий, готова да се разплаче. — Знаеш как действа на децата Боарбас. След това вече не са същите.

Лицето на мистър Дий сякаш бе от гранит.

— Зная. Нищо не може да се направи.

— Толкова малък е още! — проплака мисис Дий. — Това... това ще го травмира.

— И така да е, ще използваме всички средства на съвременната психология, за да го излекуваме — зауспокоява я мистър Дий. — Ще му намерим най-добрите психоаналитици, които могат да се наемат с пари. Но това момче трябва да стане магьосник.

— Ами хайде тогава — отговори мисис Дий, вече без да крие, че плаче. — Само, моля ти се, не искай от мене да ти помагам.

„Съвсем по женски“ — помисли си мистър Дий. — „Все ще се размаже в моменти, когато се иска твърдост.“

Със свито сърце той се зае с приготовленията, необходими, за да се извика Боарбас, духът-страшилище за децата.

Най-напред — сложи рисунка на петоъгълника, на дванадесетвърхата звезда вътре в него и на безконечната спирала вътре в нея. После билките и екстрактите — все скъпи артикули, ала абсолютно необходими за магията. После изписването на защитното заклинание, за да не се изкубне Боарбас и да ги изтреби до един. После трите капки кръв от хипогриф...

— Къде ми е кръвта от хипогриф? — попита мистър Дий, като ровеше из скрина в хола.

— В кухнята, в шишето от аспирин — отговори мисис Дий, като бършеше очите си.

Дий я намери и сега вече всичко бе готово. Той запали черните свещи и занарежда заклинанието за освобождаване на духове.

В стаята изведнъж стана много горещо; оставаше само да изрече името.

— Мортън — извика мистър Дий. — Ела тук.

Мортън отвори вратата и излезе от стаята си, здраво стиснал една от своите книги по счетоводно дело; изглеждаше много мъничък и беззащитен.

— Мортън, ей сега ще извикам духа-страшилище за децата. Не ме карай да го правя, Мортън.

Момчето побледня и се дръпна назад към вратата. Но упорито тръсна глава.

— Добре тогава — отсече мистър Дий. — БОАРБАС!

Раздаде се оглушителен гръм, заля го гореща вълна и се появи Боарбас — висок чак до тавана, кикотещ се злорадо.

— А! — извика Боарбас с глас, който разтърси стаята. — Едно момченце.

Мортън зяпна, челюстта му увисна, очите му щяха да изхвъркнат.

— Едно непослушно момченце — каза Боарбас и се разсмя.

Духът запристъпва напред и при всяка негова крачка къщата се тресеше.

— Отпрати го! — извика мисис Дий.

— Не мога — отвърна мистър Дий и гласът му секна. — Нищо не мога да направя, преди да е свършил.

Големите груби ръце на духа се протегнаха към Мортън; но момчето веднага отвори книгата по счетоводно дело.

— Спаси ме! — изпищя то.

В същия миг се появи висок невероятно мършав старец, целият в изхабени пера за писалки и листове от счетоводни книги, очите му — две празни нули.

— Зико пико рийл! — издума Боарбас и се обърна към новодошлия, за да се пребори с него. Но мършавият старец се засмя и

каза:

— Договор на корпорация, сключен извън предмета на нейната дейност, е не само унищожим, а и нищожен по право.

При тези думи Боарбас отхвъркна назад и счупи един стол, като падаше. Той се надигна на крака, от ярост лицето му излъчваше жар, и издума върховното заклинание на демоните:

— ВРЕТ ХЕТ ХОУ!

Но мършавият старец прикри Мортън с тялото си и изкрещя гибелните думи:

— Просрочие, отпадане, оттегляне на иск, отказ от претенция, отменяне и — смърт!

Боарбас изпищя от болка. Той припряно отстъпи назад, заопипва въздуха, докато намери отвора. Изскочи през него и изчезна.

Високият мършав старец се обърна към мистър и мисис Дий, свили се в един ъгъл на хола, и каза:

— Знайте, че аз съм Счетоводителят. И знайте още, че това дете е сключило с мене договор да бъде мой ученик и да стане мой слуга. И в отплата за неговата вярна служба аз, СЧЕТОВОДИТЕЛЯТ, го уча как да обрича на гибел души, като ги впримчва в прокълнатата паяжина на цифрите, формулярите, наказуемите правонарушения и репресивните мерки. И ето тук ще съзрете знака, с който аз го белязах.

Счетоводителят вдигна дясната ръка на Мортън и им показва мастиленото петно върху средния му пръст.

После се обърна към Мортън и вече по-меко каза:

— Утре, момче, ще се заемем с някои аспекти на укриването на доходи с цел неплащане на данъци като път към душевната гибел.

— Да, сър — с готовност отвърна Мортън.

Счетоводителят хвърли още един остър поглед към двамата съпрузи и изчезна.

За няколко дълги секунди се възцари мълчание. После Дий се извърна към жена си.

— Ами — рече Дий, — щом момчето чак пък толкова иска да стане счетоводител, аз няма да му се бъркам.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
12/1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.